Ольга Петрова, Наталія Попова
(Харків, Україна)

ІННОВАЦІЙНІСТЬ ПЕДАГОГІКИ ТА УСПІШНІСТЬ НАВЧАННЯ

Status quo навчального процесу у системі вищої освіти актуалізує інноваційні інформаційні технології. Застосування технічних засобів навчання вже давно ввійшло в структуру навчального процесу у сучасній вищій освіті. Дослідники [1-4, 7, 9, 10 та ін.] відзначають, що інновації в педагогіці пов'язані із поступом, глобальними соціальними та економічними процесами в світі, інтегруванням, об'єднанням світових знань. Саме інновації, адекватні навчальному етапу, контингенту, рівню володіння мовою, цілям навчання, тощо можуть оживити процес, сприяти досягненню успіху, підтримати інтерес до навчання у нинішніх умовах.

На певних етапах розвитку вищої освіти оновлення навчальної практики не встигало за темпами цивілізаційного розвитку, але усвідомлення його напрямків в інтелектуальній спільноті корінним чином змінило підходи до навчання. Так, ще у 1978 році у доповіді Римського клубу [8] була відзначена ситуація кризи в освіті, підкреслена неадекватність принципів традиційного навчання вимогам сучасного суспільства до особистості, її пізнавальних можливостей. Приверталась увага до впровадження принципів інноваційності в навчання, що вимагало стимулювання новаторських змін, зокрема, й у освіті.

Актуальним стало впровадження іноваційних методів навчання, якими є інформаційні технології, зокрема застосування інтернет-ресурсів у навчанні іноземної мови в закладах вищої освіти. І нині сучасні інтернет-технології відкривають широкі можливості і для викладачів, і для тих, хто навчається.

Інформатизація освіти передбачає застосування швидкодіючих носіїв інформації великого обсягу, нових інформаційних та телекомунікаційних технологій, медіа-технологій тощо [2, 5, 7, 9, 10].

Відомо, що дидактика розглядає систему освіти як досить стійку, відкриту систему. Її стійкість полягає в незмінності основних дидактичних компонентів, а саме, мети і змісту навчання у відповідності до прийнятих програм та стандартів освіти. Варіювання ж стосується методів, організаційних форм та засобів навчання [1, 2, 5]. Однією із значущих особливостей сучасної системи освіти є співіснування двох стратегій організації навчання – традиційної та інноваційної.

Як стало очевидним у нинішніх умовах, орієнтація викладання на передавання знань, умінь і навичок, не може вже встигнути за темпами їх зростання. Цільовим нині є розвиток здібностей самостійного самовизначення, прийняття обґрунтованих рішень, ціннісне ставлення до власного розвитку та освіти. У процесі навчання формується готовність особистості до динамічних змін у соціумі за рахунок розвитку здібностей до творчості, різноманітних форм мислення, здатності до співробітництва в групі.

Для успішного вивчення іноземної мови сьогодні однією з умов є використання інформаційних технологій. Тому викладач іноземної мови повинен, окрім ґрунтовної фахової підготовки, володіння сучасною комунікативною методикою, використовувати інформаційні технології на всіх етапах навчання – це вимога часу.

Для мовної підготовки певну вирішальну роль у виборі засобів, форм і методів навчання відіграє специфіка самого об'єкта навчання – іноземної мови. У сфері немовної вищої освіти, коли іноземна мова не є спеціальністю, а однією з програмних дисциплін, метою вивчення іноземної мови є розвиток мовної та мовленнєвої, комунікативної і соціокультурної компетенції, що дозволяє застосовувати в професійній діяльності різні методики отримання професійної інформації із іншомовних джерел, в тому числі із інтернет-ресурсів, брати участь у професійному спілкуванні іноземною мовою тощо [1, 2, 4].

Інтернет технології можуть бути успішно та доцільно використані у процесі вивченні іноземних мов з метою пошуку студентами додаткової інформації як домашнього завдання для створення комп'ютерних презентацій,

перевірки рівня сформованості знань у студентів (напр., робота з різноманітними онлайн-тестами), для роботи з онлайн-словниками та ін. [1, 2, 5].

Однією з найважливіших характеристик сучасного викладання іноземних мов є інноваційність педагогіки, що передбачає, зокрема, комплексне використання інтернет джерел та традиційних дидактичних засобів (підручників, навчальних та наочних посібників, дидактичних матеріалів, навчальних кабінетів та ін.). Ефективним є стимулювання студентів, а також аспірантів, до систематичної самостійної роботи та посилення її ролі в процесі навчання, а також розвиток індивідуалізації та варіативності навчання. Інформативність освіти, як один із її принципів, вимагає від викладання іноземних мов навчання самостійному, критичному мисленню.

Одним із багатих джерел інформації є інтернет. Застосування ресурсів інтернету дозволяє викладачеві активізувати діяльність студентів, розвивати навички самостійності, дослідження та взагалі формувати та підтримувати інформаційну культуру студентів.

Застосування комп'ютерних технологій представляє широкі можливості отримання знань, підвищує ефективність викладання, надає автентичну інформацію, сприяє формуванню іншомовної комунікативної компетенції студентів [3].

Включення в методичну систему комп'ютерних засобів навчання вимагає розробки методики використання цих принципово нових дидактичних компонентів. Досвід показує, що можливості Інтернету доцільно застосовувати і при формуванні мовної та мовленнєвої, комунікативної і соціокультурної компетенції для застосування в професійній діяльності за допомогою різних методик отримання професійної інформації із іншомовних джерел, в тому числі із інтернет-ресурсів. Пріоритет віддається комунікативності, інтерактивності, автентичності спілкування, вивченню мови в культурному контексті, автономності і гуманізації навчання. Інтернет розглядається як один із засобів комунікативності.

Важливою у застосуванні інноваційних підходів є орієнтація на успіх, яка виступає необхідною умовою будь-якої ефективної педагогічної системи, оскільки в основі творчого активного самопочуття людини лежить віра у власні сили. Формування мотивації досягнень у навчанні, набуття досвіду досягнення і переживання успіху – важливий чинник успішності у навчанні. Успішність розуміють як якісну оцінку результатів діяльності, що складається з об'єктивної результативності і суб'єктивного ставлення до цих результатів самого діяча [6].

Необхідні умови успішного навчання передбачають (за К.Д. Ушинським [6]) своєчасність, наступність, органічність, міцність засвоєння, самостійну діяльність тих, хто навчається, відсутність надмірної напруженості і надмірної легкості.

Справжню суть освіти становлять глибоко і самостійно осмислені знання, які набуваються шляхом інтенсивної напруженої власної розумової діяльності; свідоме засвоєння знань залежить від ряду умов і чинників: мотивів навчання, рівня і характеру пізнавальної активності тих, що вчаться, організації навчального процесу і управління пізнавальною діяльністю; методів і засобів навчання; власна пізнавальна активність є важливим чинником та впливає на темп, глибину і міцність оволодіння навчальним матеріалом.

Однією з вимог, що пред'являються до навчання іноземних мов з використанням інтернет-ресурсів, є інтерактивність, тобто створення взаємодії на занятті.

Навчаючи справжній мові, дозволяючи наблизитися до носіїв мови, Інтернет допомагає у формуванні умінь і навичок розмовної мови, а також в навчанні лексиці і граматиці, забезпечуючи справжню зацікавленість і, отже, ефективність і переживання успіху.

Більше того, Інтернет розвиває навички, важливі не лише для іноземної мови. Це, передусім, пов'язано з розумовими операціями: аналізу, синтезу, абстрагування, ідентифікації, порівняння, зіставлення, вербального і смислового прогнозування і попередження і так далі. Сприйняття матеріалу при використанні комп'ютера поліпшується за рахунок його різних дидактичних можливостей (наочність, виділення, кольорового зображення, динамічність тощо), крім того, комп'ютер створює умови для переходу на більш високий рівень інтелектуальної праці того, хто навчається. Таким чином, навички і уміння, що формуються за допомогою інтернет-технологій, виходять за межі іншомовної компетенції навіть у рамках "мовного" аспекту, сприяють успіху в різних видах діяльності.

Широке застосування оригінальних аудіо – та відеозаписів із супровідними титрованими рядками, які зорово відбивають на екрані або іншомовні висловлення, або ж їх переклад, уможливлює ефективну реалізацію в практиці навчання багатьох золотих дидактичних правил, зокрема такого основоположного, як принцип наочності.

Навчальні Інтернет-ресурси (Internetstrategies – Hotlist, WebQuest, Subject Sample, Multimedia Scrapbook, etc.) дозволяють викладачам реалізувати активізацію пізнавальної діяльності студентів у засвоєнні іноземної мови.

Так, наприклад, ресурс Topic Hotlist (http:// internetstrategies.wikispaces.com/ Topic+Hotlist) становить "a collection of websites on a specific unit or topic you are teaching". Ресурс Subject Sampler (http:// internetstrategies.wikispaces.com/ Subject+Sampler) розроблено як "collection of interesting websites for students to choose from, much like a box of chocolate, the students have a variety of websites pertaining to a certain topic selected by the teacher. A subject sampler is like a box of chocolate because it allows the student to pick which website they have a taste for". Ресурс Multimedia Scrapbook (http:// internetstrategies.wikispaces.com/ Multimedia+Scrapbook) – це "a student created scrapbook on-line that provides links to a variety of media and content types on a certain topic". Ресурс WebQuest (http:// www.educationworld.com/ a_tech/ archives/ webquest.shtml) представляє "an inquiry-oriented online tool for learning"; "a challenging task that promotes high-level thinking. It can be on any topic, such as current events and controversial topics".

Комплексне використання інформаційних технологій та дидактичних засобів навчання (електронних словників та енциклопедій, інтерактивних мультимедійних програм, квестів, електронних, аудіо – та відео – навчальних посібників, чатів, блогів, тощо) сприяє ефективнішій співпраці на занятті викладачів і слухачів, підвищенню успішності навчально-виховного процесу. Як відомо, поєднання в навчальному процесі розумової діяльності з практичною підвищує успішність засвоєння до 80-85% знань.

Отже, інноваційні методи створюють сприятливе середовище для навчання іноземної мови, активізує пошукову, пізнавальну діяльність стулентів. Специфічними дидактичними функціями комп'ютера є моделювання ситуацій, недоступних за нормальних умов, занурення в мовленнєве середовище, наявність постійного зворотного зв'язку, автоматизація контролю, формування позитивного ставлення до навчання. Сучасні інформаційні технології дозволяють полегшувати засвоєння знань, комунікативно спрямовувати навчання, зацікавлювати студента в процесі отримування знань, індивідуально вдосконалювати навички володіння іноземною мовою, додаючи успіху навчанню.

Література:

1. Методика обучения иностранному языку с использованием новых информационно-коммуникационных Интернет-технологий / П.В. Сысоев, М.Н. Евстигнеев.– М.: Феникс, Глосса-Пресс, 2010. – 180 с.
2. Никеева М. М. Новые Интернет-технологии обучения иностранным языкам в вузе // Перспективы развития информационных технологий. 2013. № 14. С. 107–112.
3. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования / Е.С. Полат, М.Ю. Бухаркина, М.В. Моисееева, А.Е. Петров Под ред. Е.С. Полат. – 2-е изд. – М.: Изд. ц. "Академия", 2005. – 272 с.
4. Петрашевская Е.Г. Об использовании Интернет ресурсов в формировании коммуникативной компетенции при обучении иностранным языкам // Научн. вестн. МГИИТ. – 2013. – № 1 (21). – С. 127–134.
5. Токменко О. Інформаційні технології у викладанні іноземних мов: сьогодні і скрізь віки // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2006. – №2. – С.98-100.
6. Ушинський К. Д. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології / К.Д. Ушинський // Вибрані педагогічні твори: У 6-х т. – Т.1. – К.: Радянська школа, 1982. – 339 с.
7. Collis, B., and van der Wende, M. (Eds.) (2002). Models of Technology and Change in Higher Education. Center for Higher Education Policy Studies, University of Twente, The Netherlands http:// doc.utwente.nl/ 44610/ 28.03.15.
8. Energy: The Countdown: A Report to the Club of Rome: Thierry De Montbrial, 1978.
9. Kirkwood, A., and Price, L. (2005). Learners and Learning in the 21st Century: What do we know about students' attitudes and experiences of ICT that will help us design courses? Studies in Higher Education. 30(3), P. 257-274.
10. Magoto J. From the nets: World Wide Web and ESL / Magoto J. // CAELL Journal. – 1995. – Vol. 5, № 4. – P. 21-26.

2015

XII Міжнародна науково-практична інтернет-конференція

30-31 березня 2015 р.

Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах Європи та Азії

ЧАСТИНА 2

Секції:

Економіка, Педагогіка, Філологічні науки

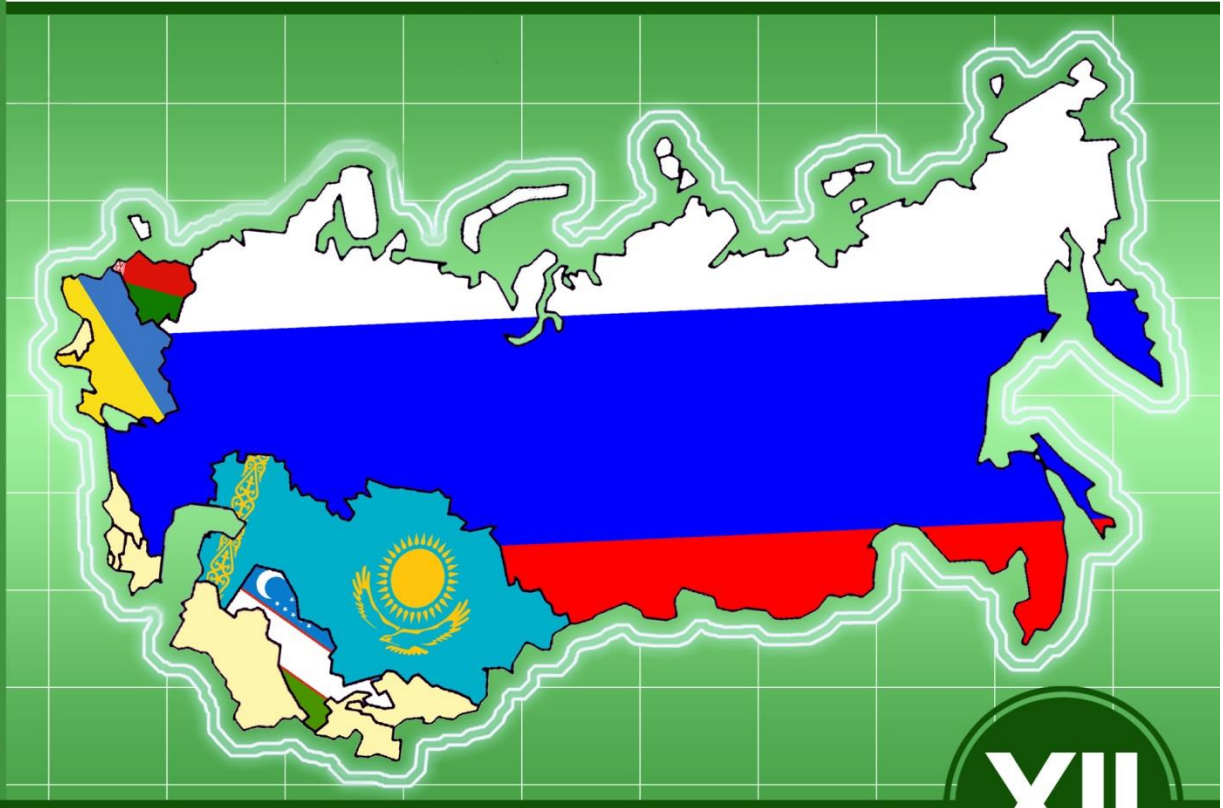

XII

Переяслав-Хмельницький
2015

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД

«Переяслав-Хмельницький державний педагогічний
університет імені Григорія Сковороди»

молодіжнагромадськаорганізація
«НЕЗАЛЕЖНА АСОЦІАЦІЯ МОЛОДІ»

студентське наукове товариство історичного факультету
«КОМІТЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРІЇ ТА СУЧАСНОСТІ»

МАТЕРІАЛИ

XII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
«Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах Європи та Азії»

30-31 березня 2015 р.

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
ЧАСТИНА 2

Переяслав-Хмельницький – 2015

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ УКРАИНЫ
ГОСУДАРСТВЕННОЕ ВЫСШЕЕ УЧЕБНОЕ ЗАВЕДЕНИЕ

«Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический
университет имени Григория Сковороды»

молодежная общественная организация
«НЕЗАВИСИМАЯ АССОЦИАЦИЯ МОЛОДЕЖИ»

студенческое научное общество исторического факультета
«КОМИТЕТ ИССЛЕДОВАНИЯ ИСТОРИИ И СОВРЕМЕННОСТИ»

МАТЕРИАЛЫ

XII Международной научно-практической интернет-конференции
«Проблемы и перспективы развития науки в начале третьего тысячелетия в странах Европы и Азии»

30-31 марта 2015 г.

СБОРНИК НАУЧНЫХ РАБОТ
ЧАСТЬ 2

Переяслав-Хмельницкий – 2015

Матеріали XII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції **«Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах Європи та Азії»** // Збірник наукових праць. – Переяслав-Хмельницький, 2015 р. – 322 с.

Материалы XII Международной научно-практической интернет-конференции **«Проблемы и перспективы развития науки в начале третьего тысячелетия в странах Европы и Азии»** // Сборник научных трудов. – Переяслав-Хмельницкий, 2015 г. – 322 с.

ГОЛОВНИЙРЕДАКТОР:
В.П. Коцур,
доктор історичних наук, професор, дійсний член НАПН України,
ректор ДВНЗ «Переяслав-ХмельницькийдержавнийпедагогічнийуніверситетіменіГригоріяСковороди».

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:
В.П. Коцур,
доктор исторических наук, профессор, действительный член НАПН Украины, ректор ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет имени Григория Сковороды».

РЕДАКЦІЙНАКОЛЕГІЯ:
С.М. Рик – к.ф.н.,доцент;
Я.О. Потапенко – д.і.н., професор;
Т.М. Боголіб – д.е.н., професор;
Г.Л. Токмань – д.п.н.,професор;
Н.В. Ігнатенко – к.п.н.,професор;
В.В. Куйбіда – к.біол.н., доцент;
В.А. Вінс – к.псих.н.;
Ю.В. Бобровнік – к.і.н.;
С.М. Кикоть – к.і.н.

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:
***С.М. Рик** – к.ф.н.,доцент;*
***Я.О. Потапенко** – д.и.н., профессор;*
***Т.М. Боголиб** – д.э.н., профессор;*
***Г.Л. Токмань** – д.п.н.,профессор;*
***Н.В. Игнатенко** – к.п.н.,профессор;*
***В.В. Куйбида** – к.биол.н., доцент;*
***В.А. Винс** – к.псих.н.;*
***Ю.В. Бобровник** – к.и.н.;*
***С.М. Кикоть** – к.и.н.*

Члени оргкомітету інтернет-конференції:
Ю.В. Бобровнік,
А.П. Король,
Ю.С. Табачок.

Члены оргкомитета интернет-конференции:
Ю.В. Бобровник,
А.П. Король,
Ю.С. Табачок.

Упорядникизбірника:
Ю.В. Бобровнік,
Ю.С. Табачок.

Составители сборника:
Ю.В. Бобровник,
Ю.С. Табачок.